

freds (Frederiksen) angreb mig, det undrede mig, thi det har viist sig, at vi ere i en betænkkelig Grad enige, og at vi netop indtage det samme Standpunkt i dette Spørgsmaal. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds siger, at Grundloven fordrer det ikke, men at Billigheo fordrer det, medens jeg siger, at jeg ikke vil negte, at Billighed maaste fordrer det, og at jeg er villig til at imødekomme denne Billighedsfordring, men at jeg paastaar, at Grundloven fordrer det ikke. Dette kommer dog i Virkeligheden ud paa det Samme; men det ærede Medlem har ikke hørt, hvad jeg sagde derom, hvorimod han har været mere optaget af andre Momenter i mit Foredrag. Dette maa jeg i det Mindste antage, thi det ærede Medlem gjorde adskillige Angreb paa mig og fremkom med nogle Bemærkninger om, at jeg altid gik til Yberlighed, hvilket jeg imidlertid skal sjenke ham, da jeg kun anser det som et Slags Bevis paa, at det ærede Medlem læser sine Blade med Nytte. Derimod maa jeg oprigtig tilstaa, at jeg ikke rigtig forstod hans Bemærkning om mit Standpunkt, skjøndt der ogsaa blev alluderet dertil af Andre, men jeg vil vente, til det kommer tydeligere frem, saa skal jeg svare derpaa. Der skal jeg kun bemærke, at jeg ikke troede, at det netop var Standpunktet, som var det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksens) Specialitet. Det maa jeg ærlig tilstaa. Det vilde være mig meget vanskeligt at sige, hvilket det ærede Medlems Standpunkt er, og naar jeg skulde sige Noget derom, saa maatte jeg nærmest sige Noget i Analogi med, hvad der er blevet sagt om en Bog af Goldschmidt, nemlig at han havde sit Ideal paa den anden Side af Virkeligheden, thi jeg kan ikke fragaa, at det forekommer mig næsten, at man kan sige, at det ærede Medlem har sit Standpunkt paa den anden Side af sine Afstemninger. Det ærede Medlem bemærkede, at jeg var fjendtlig imod Rjbstæderne. Det er ingenlunde Tilfældet, men Sagen er her den, at vi opfatte Begrebet Centrum paa en forskjellig Maade. Det ærede Medlem for Rjøbenhavn's 1ste Valgkreds (Kjimestad) sagde saaledes, at Rjbstæderne vare Centrene, og at jeg, som havde taget Ordet for Bevarelsen af de politiske Centre, ikke her skulde give Antydninger til Noget, hvorved disse Centre bleve fuldstændig tilintetgjorte. Nei, Rjbstæderne ere ikke de politiske Centre. Rjbstæderne ere Centre i andre Forhold, som f. Ex., naar man skal ind at sælge Korn, Smør eller andre saadanne Ting, men i politisk Forstand ere de i mangfoldige Kredse saa langt fra at være Centre, at de tværtimod udgjøre en forsvindende Del af Kredsen. (Afbrydelse). Ja, det er jo ingen Ulykke. Centret er selve Kredsen, og idet man omdanner Kredsen saaledes, at den mister en væsentlig Del af sin Befolkning, eller omlegger den saaledes, at den faar en betydelig Del fra andre Kredse til sig, saa

er det, at man fra Grunden af forstyrrer det politiske Centrum paa det Sted, nemlig i denne politiske Kreds, thi derved ophæver og bryder man de politiske Forbindelser, som findes paa dette Sted, og som bære det politiske Liv der, og man staber ikke nye Forbindelser, men laver kun et Raos, hvoraf der vel engang kan opstaa nye Forbindelser, men hvoraf der dog i alt Fald i Mellemtiden kun kan opstaa en svækkende og forstyrrende Indflydelse paa det politiske Liv. Dette er Grunden, hvorfor jeg er betænkkelig ved enhver Forandring i Kredsenes Inddeling, og jeg har heller ikke nogen- sinde bestemt tilraadet det; tværtimod, mit Standpunkt var — som jeg udtrykkelig tillob mig at bemærke igaar — dette, at man helst burde sørge for, at Valgloven ikke blev forandret; men, siger jeg, vil man ikke dette, saa er det, fordi man overhovedet opgiver Hensynet til det politiske Centrum, og fordi det væsentligt Magtpaaliggende er Hensynet til at gjøre Kredsen lige store. Jeg vil ikke modsætte mig saadanne Bestræbelser, men saa siger jeg: Lad os saa sørge for, at vi ogsaa virkelig gjøre Kredsen lige store, og at vi ikke blot opnaa at ødelægge dem. Rjbstæderne har jeg aldeles ikke i Sinde at komme for nær. Jeg har kun sagt, at, naar en Rjbstad ligger for Enden af en Kreds, saa er det rimeligt at lægge Valgstedet midt i Kredsen. Naar man lægger Kredsen saaledes, at den omslutter Rjbstaden, og Rjbstaden ligger midt i Kredsen, saa har jeg ikke Noget derimod, og hvis man f. Ex. hellere vil — hvad jeg dog ikke har foreslaaet — lægge en Kreds paa hver Side af Rjbstaden, saaledes, at hver Kreds faar Halvdelen af Rjbstaden, saa skal jeg maaste heller ikke være derimod, men det antager jeg ikke, at de Herrer ville stemme for. Dernæst har jeg mødt nogle Angreb, fordi jeg havde antydnet, at Loven havde en politisk Karakter. Først var det det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds, som sagde, at der, i Maribo Amts 2den Valgkreds, havde det ingen Fare. Ja, det kan gjerne være, det vil for Dvrigt vise sig i Tiden, om det er til Gavn eller ikke; og naar det ærede Medlem sagde, at det er hans troeste Bølgere, som ere lagte over til en anden Kreds, saa kan jeg ikke benegte det; men jeg kunde have nævnt andre Tilfælde f. Ex. Horsens. Der er blevet lagt saa mange Bølgere bort fra Kredsen, at det virkelig bliver tvivlsomt, om Udsaldet af Valget ikke vilde blive anderledes end hidt. Dermed vil jeg naturligtvis ikke bestynde den høje Regjering for at have taget et saadant Hensyn — det har jeg ikke sagt (B. Hansen: Et nationalt!) Ja, men ikke noget nationalliberalt. Jeg har kun sagt, at det er en mærkelig Egenstabs ved Regjeringens Forslag, at det faktisk vil medføre det Resultat, at det i politisk Henseende er mere fordelagtigt for det ministerielle Parti end for Modpartiet. Jeg har udtrykkelig betegnet dette som en lykkelig Tilfældighed ved